DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 21 juli 2011 *

I mål C-503/09,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) (Förenade kungariket) genom beslut av den 16 november 2009, som inkom till domstolen den 4 december 2009, i målet

Lucy Stewart

mot

Secretary of State for Work and Pensions,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden J.N. Cunha Rodrigues samt domarna A. Arabadjiev (referent), A. Rosas, A. Ó Caoimh och P. Lindh,

* Rättegångsspråk: engelska.

generaladvokat: P. Cruz Villalón,
justitiesekreterare: handläggaren C. Strömholm,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 24 november 2010,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Lucy Stewart, genom P. Stewart, Lucy Stewarts förvaltare, biträdd av R. Drabble, QC,

— Förenade kungarikets regering, genom H. Walker, i egenskap av ombud, biträdd av T. de la Mare, barrister,

— Europeiska kommissionen, genom V. Kreuschitz och N. Yerrell, båda i egenskap av ombud,

och efter att den 17 mars 2011 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser artiklarna 4.1 a och b, 10.1, 19 och 28 i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar

inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 118/97 av den 2 december 1996 (EUT L 28, 1997, s. 1), i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 647/2005 av den 13 april 2005 (EUT L 117, s. 1) (nedan kallad förordning nr 1408/71).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan Lucy Stewart, brittisk medborgare bosatt i Spanien, och Secretary of State for Work and Pensions, angående den senares beslut att inte bevilja henne en förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade.

Tillämpliga bestämmelser

Unionslagstiftningen

3 Artikel 2 i förordning nr 1408/71, med rubriken ”Personkrets”, har följande lydelse i punkt 1:

”Denna förordning skall gälla anställda, egenföretagare och studerande som omfattas eller har omfattats av lagstiftningen i en eller flera medlemsstater och som är medborgare i en medlemsstat eller är statslösa eller flyktingar bosatta inom en medlemsstats territorium samt deras familjemedlemmar och efterlevande.”

4 I artikel 4 i förordning nr 1408/71, med rubriken ”Sakområden”, föreskrivs följande:

”1. Denna förordning gäller all lagstiftning om följande grenar av social trygghet:

a) Förmåner vid sjukdom och moderskap.

b) Förmåner vid invaliditet, även sådana som är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan.

...

2. Denna förordning gäller alla allmänna och särskilda system för social trygghet, oavsett om de bygger på avgiftsplikt eller inte,

...”

5 Artikel 10 i denna förordning, med rubriken ”Bortseende från krav på bosättning – Obligatorisk försäkrings inverkan på återbetalning av avgifter”, har följande lydelse i dess punkt 1 första stycket:

”Om något annat inte föreskrivs i denna förordning får kontantförmåner vid invaliditet, ålderdom eller till efterlevande, pensioner vid olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar samt förmåner vid dödsfall vilka förvärvats enligt en eller flera medlemsstaters lagstiftning inte minskas, ändras, innehållas, dras in eller konfiskeras med anledning

av att mottagaren är bosatt inom en annan medlemsstat än den där institutionen med ansvar för betalningen finns."

6 Enligt artikel 10a i förordning nr 1408/71, med rubriken "Särskilda icke avgiftsfinansierade förmåner", ska bestämmelserna i artikel 10 och avdelning III inte tillämpas på de särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner som avses i artikel 4.2a i nämnda förordning. De personer för vilka förordning nr 1408/71 gäller ska erhålla dessa förmåner uteslutande inom den medlemsstats territorium där de är bosatta i enlighet med lagstiftningen i den staten, under förutsättning att förmånerna är förtecknade i bilaga IIa i denna förordning.

7 Den i det nationella målet aktuella förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade finns inte med i nämnda bilaga IIa.

8 I avsnitt 2, med rubriken "Anställda eller egenföretagare och deras familjemedlemmar", i kapitel 1, med rubriken "Sjukdom och moderskap", i avdelning III i förordning nr 1408/71, föreskrivs i artikel 19, med rubriken "Bosättning i en annan medlemsstat än den behöriga staten – Allmänna regler", följande:

"1. En anställd eller en egenföretagare som är bosatt inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens och som uppfyller villkoren i den behöriga statens lagstiftning för rätt till förmåner skall, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18, få följande förmåner i den stat där han är bosatt:

…

b) Kontantförmåner som utges av den behöriga institutionen enligt den lagstiftning som denna tillämpar.

…

2. Bestämmelserna i punkt 1 gäller också familjemedlemmar som bor inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens, i den mån de inte har rätt till sådana förmåner enligt lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium de är bosatta.

…"

9 I avsnitt 5, med rubriken "Pensionärer och deras familjemedlemmar", i kapitel I i avdelning III i förordning nr 1408/71, återfinns artikel 28, med rubriken "Rätt till pensioner enligt lagstiftningen i en eller flera stater i fall då rätt till förmåner saknas i bosättningslandet". I artikel 28.1 i denna förordning föreskrivs följande:

"En pensionär som har rätt till pension enligt en medlemsstats lagstiftning eller till pensioner enligt två eller flera medlemsstaters lagstiftning och som inte har rätt till förmåner enligt lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt, skall ändå få sådana förmåner för egen del och för sina familjemedlemmar om han, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18 och bilaga VI, skulle ha rätt till det enligt den medlemsstatens lagstiftning eller åtminstone enligt lagstiftningen i en av de medlemsstater som är behöriga att utge pensioner om han vore bosatt inom en sådan stats territorium.

…"

Den nationella lagstiftningen

10 Enligt artikel 20.1 b i 1992 års lag om socialförsäkringsavgifter och socialförsäkringsförmåner (Social Security Contributions and Benefits Act 1992) (nedan kallad SSCBA) är förmånen vid arbetsoförmåga avgiftsfinansierad.

11 I enlighet med artikel 163.1 a i 1992 års lag om socialförsäkring (Social Security Administration Act 1992) utges avgiftsfinansierade förmåner ur National Insurance Fund. Nödvändiga medel till denna fond för att kunna utge dessa förmåner kommer enligt artikel 1.1 i SSCBA från avgifter som inbetalas av bland annat inkomsttagare och arbetsgivare.

12 Artikel 30A.4 och 30A.5 i SSCBA har följande lydelse:

”4. För varje period av arbetsoförmåga kan en person motta en förmån vid kortvarig arbetsoförmåga under högst 364 dagar.

5. När en person genom tillämpning av punkt 4 ovan inte längre har rätt till förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga, har denna person rätt till en förmån vid långvarig arbetsoförmåga för varje därpå följande dag av arbetsoförmåga under samma period av arbetsoförmåga som vederbörande inte har uppnått pensionsålder.”

13 Förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga utges i enlighet med artikel 30B.2 och bilaga 4 del I SSCBA enligt två i förväg fastställda nivåer. Under de första 196 dagarna utbetalas ett lägre förmånsbelopp än under den resterande 364-dagarsperioden. Det lägsta förmånsbeloppet vid långvarig arbetsoförmåga är högre än det högsta förmånsbeloppet vid kortvarig arbetsoförmåga.

14 Enligt bilaga 12 punkt 1 i SSCBA har personer som erhåller lagstadgad sjukpenning från sin arbetsgivare inte rätt till förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga.

15 Rätten till förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga beror främst på om sökanden har uppfyllt vissa krav på tidigare inbetalade avgifter. Personer som i unga år är arbetsoförmögna har emellertid, enligt artikel 30A.2A i SSCBA, rätt till en förmån vid arbetsoförmåga utan att ha betalat in några avgifter om den berörda personen:

”a) är 16 år eller äldre på den relevanta dagen,

b) inte har fyllt 20 år eller, i föreskrivna fall, har fyllt 25 år under perioden av arbetsoförmåga,

c) inte har kunnat arbeta under en period om 196 dagar i följd närmast föregående den relevanta dagen eller en tidigare dag under den period av arbetsoförmåga och [hon] vid den tidpunkten var 16 år eller äldre,

d) på den relevanta dagen uppfyller de föreskrivna villkoren för bosättning eller vistelse i Storbritannien, och

e) inte ägnar sig åt heltidsstudier på den relevanta dagen."

16 Artikel 16.1 i 1994 års förordning om social trygghet (förmåner vid arbetsoförmåga) (Social Security (Incapacity Benefit) Regulations 1994) (nedan kallade SSIBR) har följande lydelse:

"Enligt villkoren i artikel 30A.2A d [SSCBA], avseende bosättning eller vistelse i Storbritannien, ska personen i fråga på den relevanta dagen

a) vara stadigvarande bosatt i Storbritannien,

b) inte vara föremål för invandringskontroll i den mening som avses i artikel 115.9 i 1999 års lag om invandring och asyl (Immigration and Asylum Act 1999) eller omfattas av punkt 5,

c) vistas i Storbritannien, och

d) ha vistats i Storbritannien under en sammanhängande period, eller under flera på varandra följande perioder om sammanlagt minst 26 veckor under de 52 veckorna som närmast föregår denna dag."

17 Enligt artikel 16.6 SSIBR ska dessa villkor vara uppfyllda när ansökan lämnas in.

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

18 Klaganden i målet vid den nationella domstolen, Lucy Stewart, är brittisk medborgare och född i november 1989. Hon lider av Downs syndrom. I augusti 2000 flyttade hon med sina föräldrar till Spanien där de har varit bosatta sedan dess. Hon har retroaktivt beviljats ersättning för funktionshindrade (Disability Living Allowance) sedan denna ersättning infördes i april 1992. Ersättningen utbetalas till henne i Spanien i enlighet med övergångsbestämmelser i artikel 95b i förordning nr 1408/71.

19 Lucy Stewarts far arbetade senast i Storbritannien under taxeringsåret 2000/2001 och erhåller sedan oktober 2009 en ålderspension efter att dessförinnan ha erhållit en yrkespension. Lucy Stewarts mor erhåller sedan den 25 juli 2005 ålderspension och erhöll före dess en förmån vid arbetsoförmåga.

20 Lucy Stewart har aldrig arbetat och kommer med all sannolikhet heller aldrig att kunna göra det.

21 I egenskap av förvaltare för sin dotter ansökte Lucy Stewarts mor om att hennes dotter skulle erhålla en förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade från och med den dag hon fyllde 16 år, eftersom hon kunde erhålla dessa förmåner först vid den tidpunkten. Den 24 november 2005 avslog Secretary of State for Work and Pensions denna ansökan, med hänvisning till att Lucy Stewart inte uppfyllde

kravet på vistelse i Storbritannien. Samtidigt informerades klaganden om att hon skulle få tillgodoräkna sig nationella försäkringsavgifter under den tid hon förblev oförmögen att arbeta.

22 Lucy Stewarts mor överklagade detta beslut i dotterns namn. Eftersom överklagandet inte bifölls, överklagade hon till den hänskjutande domstolen och gjorde därvid gällande att de brittiska myndigheternas beslut att inte bevilja hennes dotter den ifrågavarande förmånen strider mot unionsrätten.

23 Den hänskjutande domstolen har påpekat att den ifrågavarande förmånen vid arbetsoförmåga ofta betecknas som en ”förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade” på grund av alla villkor som gäller för den.

24 Det framgår dessutom av beslutet om hänskjutande att Lucy Stewart uppfyller samtliga villkor som uppställs, med undantag för dem som avser stadigvarande bosättning, tidigare vistelse i Storbritannien och vistelse där vid den tidpunkt då ansökan lämnades in, vilka föreskrivs i artikel 16.1 SSIBR. Den hänskjutande domstolen har påpekat att Secretary of State for Work and Pensions avslagit Lucy Stewarts ansökan med hänvisning till att hon inte vistades i Storbritannien när ansökan lämnades in, men att ansökan lika gärna hade kunnat avslås med hänvisning till att Lucy Stewart inte uppfyllde de övriga två ovannämnda villkoren.

25 Den hänskjutande domstolen vill för det första få klarhet i huruvida förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade utgör en förmån vid sjukdom i den mening som avses i artikel 4.1 a i förordning nr 1408/71 eller en förmån vid invaliditet i den mening som avses i artikel 4.1 b i samma förordning. Nämnda domstol

anser att den ifrågavarande förmånen inte ska betraktas som en förmån vid sjukdom, eftersom den inte ersätter någon inkomst eller inträder i samband med ett avbrott i inkomster, med hänsyn till att Lucy Stewart, i likhet med de flesta i hennes situation, aldrig har arbetat. Den hänskjutande domstolen anser dessutom att Lucy Stewarts arbetsoförmåga inte är tillfällig.

26 Den hänskjutande domstolen hyser också tvivel om huruvida förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade kan klassificeras som en förmån vid invaliditet i den mening som avses i artikel 4.1 b i förordning nr 1408/71, eftersom denna förmån betalas ut under högst 364 dagar. Efter denna period anser den hänskjutande domstolen att Lucy Stewart i likhet med många andra i hennes situation borde erhålla en förmån vid långvarig arbetsoförmåga. Förmånerna vid kort- respektive långvarig arbetsoförmåga utgör således en enda förmån, trots deras olika inre struktur.

27 För det andra vill den hänskjutande domstolen få klarhet i huruvida de tre ovan i punkt 24 i denna dom nämnda villkoren är förenliga med unionsrätten.

28 Mot denna bakgrund har Upper Tribunal (Administrative Appeals Chamber) fattat beslut om att vilandeförklara målet och ställa följande frågor till domstolen:

”1) Ska förmåner med sådana särdrag som förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade anses som förmåner vid sjukdom eller som förmåner vid invaliditet i den mening som avses i [förordning nr 1408/71]?

2) Om svaret på den första frågan är att sådana förmåner ska betraktas som förmåner vid sjukdom:

a) Ska en person, såsom klagandens mor, som har upphört att arbeta som anställd eller egenföretagare på grund av pensionering ändå betraktas som anställd i den mening som avses i artikel 19 [i denna förordning] på grund av hennes tidigare ställning som anställd eller egenföretagare, eller innehåller artiklarna 27–34 [i nämnda förordning] (pensionärer) de tillämpliga bestämmelserna?

b) Ska en person, såsom klagandens far, som inte har varit anställd eller egenföretagare sedan år 2001 ändå betraktas som anställd i den mening som avses i artikel 19 [i nämnda förordning] på grund av hans tidigare ställning som anställd eller egenföretagare?

c) Ska en sökande betraktas som pensionär i den mening som avses i artikel 28 [i förordning nr 1408/71] på grund av att hon har beviljats förmåner som utges enligt artikel 95b i förordning nr 1408/71, trots att hon i) aldrig har varit anställd enligt artikel 1 a i [denna förordning], ii) inte har uppnått pensionsåldern, och iii) endast ingår i den personkrets som omfattas av tillämpningsområdet för [nämnda förordning] i egenskap av familjemedlem?

d) Kan en familjemedlem till en pensionär, som omfattas av artikel 28 i förordning nr 1408/71, som hela tiden har varit bosatt med pensionären i samma medlemsstat som denna, i enlighet med artikel 28.1 [i denna förordning], jämförd med artikel 29 [i nämnda förordning], begära kontantförmån vid sjukdom av den behöriga institution som fastställs enligt artikel 28.2 [i samma förordning], i de fall där en sådan förmån (om förmån utgår) ska utbetalas till familjemedlemmen (och inte till pensionären)?

e) För det fall att artiklarna 19 och/eller 28 i förordning nr 1408/71 är tillämpliga (till följd av svaret på de ovan i punkterna a–d nämnda frågorna), är det då förenligt med dessa bestämmelser att tillämpa ett villkor i den nationella lagstiftningen om social trygghet, som innebär en inskränkning av den ursprungliga rätten till förmåner vid sjukdom, så att endast de som har uppfyllt kraven på tidigare vistelse i den behöriga medlemsstaten inom en definierad period har en sådan rättighet?

3) Om svaret på den första frågan är att sådana förmåner ska betraktas som förmåner vid invaliditet, ska då ordalydelsen i artikel 10 i förordning nr 1408/71, som hänvisar till förmåner 'vilka förvärvats enligt en eller flera medlemsstaters lagstiftning', tolkas så, att medlemsstaterna enligt förordning nr 1408/71 fortfarande har rätt att föreskriva att villkor avseende det ursprungliga förvärvet av rätten till sådana förmåner vid invaliditet som grundas på bosättning i medlemsstaten eller på krav på tidigare vistelse har uppfyllts i medlemsstaten, med den följden att en sökande inte först kan göra anspråk på sådana förmåner i en annan medlemsstat?"

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

29 Den hänskjutande domstolen har ställt den första frågan för att få klarhet i huruvida en sådan förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade som den som är aktuell i målet vid den nationella domstolen utgör en förmån vid sjukdom eller en förmån vid invaliditet i den mening som avses i förordning nr 1408/71.

30 Domstolen påpekar inledningsvis att denna fråga således inte avser det allmänna systemet för förmåner vid arbetsoförmåga, som beviljas enligt lagstiftningen i Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, utan särskilt förmånen vid arbetsoförmåga för unga funktionshindrade. Kännetecknen hos denna förmån och villkoren för att den ska beviljas är särskilda, såsom framgår av punkterna 10–17 ovan i denna dom.

31 I enlighet med artikel 4.1 a och b i förordning nr 1408/71 gäller förordningen all lagstiftning om grenar av social trygghet som avser förmåner vid sjukdom och förmåner vid invaliditet, även sådana som är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan.

32 Enligt fast rättspraxis kan en förmån anses vara en social trygghetsförmån om den beviljas förmånstagaren – utan någon individuell och skönsmässig bedömning av dennes personliga behov – på grundval av en situation som definieras i lag och om den hänför sig till någon av de risker som uttryckligen anges i artikel 4.1 i förordning nr 1408/71 (se, bland annat, dom av den 21 februari 2006 i mål C-286/03, Hosse, REG 2006, s. I-1771, punkt 37, av den 18 december 2007 i de förenade målen C-396/05, C-419/05 och C-450/05, Habelt m.fl., REG 2007, s. I-11895, punkt 63, och av den 11 september 2008 i mål C-228/07, Petersen, REG 2008, s. I-6989, punkt 19).

33 I förevarande fall är det ostridigt att detta gäller för den i det nationella målet aktuella förmånen, eftersom den beviljas utifrån objektiva kriterier som angetts i lag genom artikel 30A.2A SSCBA, då de behöriga myndigheterna inte är behöriga att företa någon individuell och skönsmässig bedömning av sökandens personliga behov och eftersom förmånen är avsedd att täcka, alltefter omständigheterna, risken för sjukdom eller för invaliditet, vilka nämns i artikel 4.1 a och b i förordning nr 1408/71.

34 Det är även ostridigt att klaganden i det nationella målet omfattas av tillämpningsområdet för förordning nr 1408/71, såsom detta definieras i artikel 2.1 i densamma.

35 Vad gäller den exakta bestämningen av den i det nationella målet aktuella förmånen följer det av domstolens praxis att kravet på en enhetlig tillämpning av unionsrätten innebär att begreppen i denna rätt inte ges olika innehåll beroende på egenheter i de nationella rättsordningarna utan ska grundas på objektiva kriterier som definieras inom ramen för unionsrätten. I enlighet med denna princip och vid tillämpningen av förordning nr 1408/71 ska begreppen förmåner vid sjukdom och förmåner vid invaliditet, i den mening som avses i artikel 4.1 a och b i denna förordning, inte bestämmas på grundval av den nationella lagstiftningen avseende dessa förmåner, utan på grundval av unionsrättsliga bestämmelser i vilka det fastställs vad dessa förmåner består av (se, för ett liknande resonemang, dom av den 10 januari 1980 i mål 69/79, Jordens-Vosters, REG 1980, s. 75, punkt 6).

36 För att skilja mellan de olika sociala trygghetsförmånerna ska man i detta avseende beakta den risk som täcks av varje förmån (dom av den 18 juli 2006 i mål C-406/04, De Cuyper, REG 2006, s. I-6947, punkt 27).

37 I likhet med vad den brittiska regeringen och kommissionen har anfört anser domstolen att en förmån vid sjukdom, i den mening som avses i artikel 4.1 a i förordning nr 1408/71, täcker den risk som är knuten till ett sjukdomstillstånd som innebär ett tillfälligt avbrott i den berördes verksamhet.

38 Förmåner vid invaliditet, i den mening som avses i artikel 4.1 b i nämnda förordning, är däremot i allmänhet avsedda att täcka risken för en viss grad av oförmögenhet när det är troligt att denna kommer att bli permanent eller varaktig (se, analogt, dom av den 11 juli 2006 i mål C-13/05, Chacón Navas, REG 2006, s. I-6467, punkt 45).

39 Den hänskjutande domstolens tvivel omkring huruvida förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade ska klassificeras som förmån vid sjukdom eller som förmån vid invaliditet, i den mening som avses i artikel 4.1 a respektive b i förordning nr 1408/71, följer av att denna förmån omfattas av nationella bestämmelser som föreskriver utbetalning i två led; den första, under benämningen förmån vid kortvarig arbetsoförmåga, under högst 364 dagar, och den andra, under benämningen förmån vid långvarig arbetsoförmåga, under en obestämd tid till dess att sökanden når pensionsålder.

40 I likhet med den hänskjutande domstolen påpekar domstolen i detta sammanhang att Lucy Stewart, i likhet med de flesta personer som ansöker om förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade, är oförmögen att arbeta och heller aldrig har varit yrkesverksam. Enligt den hänskjutande domstolen är detta vanligt bland sökande som har rätt till denna förmån.

41 Den hänskjutande domstolen har härvid åter påpekat att Lucy Stewart vid utgången av den tid under vilken förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade utbetalas, i likhet med de flesta personer som har rätt till denna förmån, oundvikligen, med anledning av sina bestående funktionshinder, kommer att beviljas en förmån vid långvarig arbetsoförmåga.

42 Det framgår av handlingarna som lämnats in till domstolen att den beviljade förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade, vid utgången av den period under vilken den betalats ut, omvandlas till en förmån vid långvarig arbetsoförmåga, och detta på det enda villkor att sökandens funktionshinder fortbestår. Sökanden kan emellertid inte från början göra anspråk på förmånen vid långvarig arbetsoförmåga, även om det framgår att sökanden i fråga skulle ha rätt till den med anledning av hans eller hennes permanenta eller varaktiga funktionshinder. För en sökande med ett sådant funktionshinder utgör förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade enbart ett led som föregår den tidpunkt, närmare bestämt utgången av den period under vilken denna förmån betalas ut, då han eller hon har rätt till förmånen vid långvarig arbetsoförmåga.

43 I ett sådant fall som det som är i fråga i det nationella målet, där sökanden har ett permanent eller varaktigt funktionshinder, ingår förmånerna vid både kortvarig och långvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade med nödvändighet i ett oavbrutet sammanhang.

44 Den hänskjutande domstolen har nämligen framhållit att förmånerna vid både kortvarig och långvarig arbetsoförmåga utgör en enda förmån, trots de olika villkoren för deras tillämpning.

45 I ett sådant fall som det i målet vid den nationella domstolen, där det står utom tvivel att sökanden redan när ansökan lämnades in hade ett permanent eller varaktigt funktionshinder, företer förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade följaktligen, med hänsyn till sammanhanget mellan den förmånen och förmånen vid långvarig arbetsoförmåga, samma kännetecken som en förmån vid invaliditet i den mening som avses i artikel 4.1 b i förordning nr 1408/71.

46 Denna slutsats bekräftas såväl av syftet och ändamålet med förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade som av beräkningsgrunden och villkoren för beviljande av densamma (se, analogt, dom av den 5 juli 1983 i mål 171/82, Valentini, REG 1983, s. 2157, punkt 13, svensk specialutgåva, s. 189, och domarna i de ovannämnda målen De Cuyper, punkt 25, och Petersen, punkt 21).

47 Vad för det första gäller syftet med och ändamålet för förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade, påpekar domstolen att denna förmån trätt i stället för ersättningen vid allvarligt funktionshinder. Det är personer mellan 16 och 25 år som är förhindrade att arbeta på grund av en sjukdom eller ett funktionshinder som är berättigade till denna förmån.

48 Personer som har rätt till lagstadgad ersättning vid sjukdom har enligt bilaga 12 punkt 1 SSCBA emellertid inte rätt till denna förmån. Personer som är oförmögna att arbeta på grund av en tillfällig försämring av hälsan, eller som samtidigt uppfyller villkoren för att beviljas både den lagstadgade ersättningen vid sjukdom och förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade, erhåller i allmänhet den förra och inte den senare.

49 Det framgår dessutom av de handlingar som lämnats in till domstolen att denna förmån har som syfte att ge sökanden finansiella medel för att kunna sörja för sina behov. Den hänskjutande domstolen har i detta avseende preciserat att förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade, till skillnad från en förmån vid sjukdom, inte har till syfte att ersätta en inkomst under ett inkomstavbrott, eftersom de flesta av dessa förmånstagare, i likhet med klaganden i målet vid den nationella domstolen, aldrig har arbetat. Enligt denna domstol finns det följaktligen varken en inkomst att ersätta eller ett inkomstavbrott.

50 Vad vidare gäller villkoren för att beviljas förmånen avser dessa, enligt artikel 30A.2A SSCBA sökandens ålder, dennes möjlighet att arbeta, den omständigheten att han eller hon inte heltidsstuderar samt krav på bosättning och vistelse i Storbritannien. I detta sammanhang ska det påpekas att dessa villkor inte varierar beroende på om det är fråga om en förmån vid kortvarig eller långvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade. Förmånen vid långvarig arbetsoförmåga är nämligen en fortsättning av förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga varvid det inte är nödvändigt att sökanden på nytt visar att han eller hon uppfyller de ovannämnda villkoren, i den mån arbetsoförmågan består.

51 Vad slutligen gäller beräkningsgrunden för förmånen vid såväl kortvarig som långvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade, påpekar domstolen att det är fråga om en förmån som betalas ut veckovis och vars storlek inte beror på vare sig sökandens inkomster eller tidigare inbetalningar. Det finns tre olika förmånsnivåer, och olika förmånsbelopp utbetalas under den första hälften av den period då rätt till

förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade föreligger, under den andra hälften av samma period och under den period då rätt till förmån vid långvarig arbetsoförmåga föreligger.

52 Den omständigheten att olika förmånsnivåer tillämpas vid såväl kortvarig som långvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade är inte tillräcklig för att dra slutsatsen att förmånerna i sig ändrar karaktär efter vilken nivå som tillämpas, eftersom det i förevarande fall finns två olika förmånsnivåer för enbart förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade, såsom framgår av föregående punkt. I vilket fall som helst påpekar domstolen att förmånerna vid såväl långvarig som kortvarig arbetsoförmåga, i likhet med vad som angetts ovan i punkt 44 i denna dom, utgör en och samma förmån trots deras inre struktur.

53 I en sådan situation som den i målet vid den nationella domstolen, där det framgår att sökanden när ansökan lämnades in hade ett permanent eller varaktigt funktionshinder, konstaterar domstolen följaktligen att det av såväl syftet och ändamålet förmånen vid kort- eller långvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade som beräkningsgrunden och villkoren för beviljande av densamma följer att denna förmån, trots att den betalas ut i två steg, direkt åsyftar risken för invaliditet som avses i artikel 4.1 b i förordning nr 1408/71.

54 Mot bakgrund av det ovanstående ska den första frågan besvaras enligt följande: En sådan förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade som den som är aktuell i målet vid den nationella domstolen utgör en förmån vid invaliditet i den mening som avses i artikel 4.1 b i förordning nr 1408/71, om det framgår att sökanden hade ett permanent eller varaktigt funktionshinder när ansökan lämnades in.

Den andra frågan

55 Med hänsyn till svaret på den första frågan saknas anledning att besvara den andra frågan.

Den tredje frågan

56 Den hänskjutande domstolen har ställt den tredje frågan för att få klarhet i huruvida artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71, för det fall att en sådan förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade som den som är i fråga i det nationella målet ska betraktas som en förmån vid invaliditet, ska tolkas så, att den utgör hinder för att en medlemsstat, för att sökanden ska beviljas en sådan förmån, uppställer villkor avseende stadigvarande bosättning och tidigare vistelse inom dess territorium.

57 Det framgår av beslutet om hänskjutande att förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade beviljas om bland annat följande tre kumulativa villkor är uppfyllda: Sökanden ska

— vara stadigvarande bosatt i Storbritannien,

— ha vistats i Storbritannien under en period på, eller flera perioder som sammanlagt motsvarar, minst 26 veckor under de 52 veckor som närmast föregår den tidpunkt då ansökan om den berörda förmånen lämnades in, och

— vistas i Storbritannien vid denna tidpunkt.

58 Framhävas bör att dessa villkor avser förvärv av den ifrågavarande förmånen, inte bibehållande av den.

Villkoret avseende stadigvarande bosättning

59 I likhet med vad som följer av svaret på den första frågan ska förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade i en sådan situation som den i målet vid den nationella domstolen betraktas som en förmån vid invaliditet i enlighet med förordning nr 1408/71. Som sådan omfattas den av tillämpningsområdet för artikel 10 i denna förordning. Enligt artikel 10.1 första stycket får, ”[o]m något annat inte föreskrivs i denna förordning[,] kontantförmåner vid invaliditet … vilka förvärvats enligt en eller flera medlemsstaters lagstiftning inte minskas, ändras, innehållas, dras in eller konfiskeras med anledning av att mottagaren är bosatt inom en annan medlemsstat än den där institutionen med ansvar för betalningen finns.”

60 I detta avseende har den brittiska regeringen gjort gällande att förordning nr 1408/71 inrättar ett system för samordning enligt vilket medlemsstaterna är behöriga att fastställa villkoren för att bevilja sociala trygghetsförmåner, förutsatt att dessa villkor inte medför diskriminering av arbetstagare från unionen. Mot bakgrund av denna förordning kan det följaktligen göras en åtskillnad mellan förvärv av en förmån och bibehållande av en förmån som redan beviljats. Lydelsen i artikel 10.1 första stycket i denna förordning bekräftar att denna bestämmelse inte påverkar villkoren för förvärv av rätten till en förmån vid invaliditet.

61 Detta argument kan inte godtas. Såsom domstolen redan har påpekat är syftet med artikel 10 i förordning nr 1408/71 nämligen att skydda berörda personer mot skada

till följd av att de flyttar från en medlemsstat till en annan. Det följer av denna princip att den berörda personen inte bara bibehåller sin rätt till de förmåner som hon eller han har förvärvat enligt lagstiftningen i en eller flera medlemsstater även efter att ha förlagt bosättning till en annan medlemsstat, utan också att hon eller han inte kan förvägras en sådan rätt endast på grund av att vederbörande inte är bosatt inom den medlemsstat där institutionen med ansvar för betalningen finns (se, för ett liknande resonemang, dom av den 7 november 1973 i mål 51/73, Smieja, REG 1973, s. 1213, punkterna 20–22; av den 10 juni 1982 i mål 92/81, Camera, REG 1982, s. 2213, punkt 14, och av den 24 februari 1987 i de förenade målen 379/85-381/85 och 93/86, Giletti m.fl., REG 1987, s. 955, punkt 15).

62 Domstolen har även haft tillfälle att slå fast att nämnda artikel 10, i motsats till vad den brittiska regeringen gjort gällande, utgör hinder mot att såväl förvärv som bibehållande av en rätt till förmåner enligt denna bestämmelse nekas av den enda anledningen att mottagaren inte är bosatt i den medlemsstat där institutionen med ansvar för betalningen finns (dom av den 20 juni 1991 i mål C-356/89, Newton, REG 1991, s. I-3017, punkt 23).

63 Att låta tillämpningen av principen om bortseende från krav på bosättning, i artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71, vara beroende av om sådana krav i den nationella rätten utgör villkor för att förvärva de förmåner som räknas upp i denna bestämmelse eller för att bibehålla dessa, får den följden att medlemsstaterna äventyrar denna princips ändamålsenliga verkan genom att välja att klassificera bosättningskravet som villkor för förvärv i stället för villkor för bibehållande och på så sätt undandra en viss förmån från tillämpningsområdet för denna princip.

64 Den omständigheten att förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade inte är avgiftsfinansierad, eftersom den beviljas oberoende av om sökandena tidigare har gjort inbetalningar, påverkar inte ovanstående resonemang.

65 Det följer nämligen av artikel 4.2 i förordning nr 1408/71 att denna princip gäller alla system för social trygghet, oavsett om de bygger på avgiftsplikt eller inte.

66 Enligt artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71 är det, i allmänna ordalag, förbjudet för de behöriga institutionerna att minska, ändra, innehålla, dra in eller konfiskera förmåner vid invaliditet med anledning av att mottagaren är bosatt inom en annan medlemsstat än den där institutionen med ansvar för betalningen finns. De enda undantagen från detta förbud är de som uttryckligen finns i unionsrätten (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Giletti m.fl., punkt 16).

67 Ett sådant undantag återfinns i artikel 10a i förordning nr 1408/71. Enligt denna bestämmelse ska personer som omfattas av denna förordning erhålla de särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner som avses i artikel 4.2a, uteslutande inom den medlemsstats territorium där de är bosatta i enlighet med lagstiftningen i den staten under förutsättning att förmånerna är förtecknade i bilaga II a i samma förordning. Förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade är emellertid inte förtecknad i denna bilaga. Principen i artikel 10a i förordning nr 1408/71, enligt vilken särskilda icke avgiftsfinansierade kontantförmåner inte får medföras till en annan medlemsstat, gäller följaktligen inte den i målet vid den nationella domstolen aktuella förmånen.

68 Eftersom det inte följer av någon annan bestämmelse i denna förordning att medlemsstaterna, i en sådan situation som Lucy Stewart befinner sig i, får göra undantag från principen om bortseende från krav på bosättning i artikel 10.1 första stycket i denna förordning, kan förmåner vid invaliditet därmed i princip medföras till en annan medlemsstat än den där institutionen med ansvar för betalningen finns (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 november 1997 i mål C-20/96, Snares, REG 1997, s. I-6057, punkt 40, och domen i det ovannämnda målet Petersen, punkt 38).

69 Förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade ska således inte undantas principen om bortseende från krav på bosättning i artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71, som i likhet med vad som angetts ovan i punkterna 61 och 62 i denna dom utgör hinder mot att såväl förvärv som bibehållande av en rätt till förmåner enligt denna bestämmelse nekas av den enda anledningen att sökanden är bosatt i en annan medlemsstat än den behöriga.

70 Artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71 utgör således hinder mot att förvärv av rätt till förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade ska underkastas ett krav på stadigvarande bosättning i den behöriga medlemsstaten.

Villkoret avseende tidigare vistelse

71 Klaganden i målet vid den nationella domstolen och kommissionen anser att artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71 inte enbart utgör hinder mot ett krav på stadigvarande bosättning i den behöriga medlemsstaten utan också mot ett krav på tidigare vistelse i denna medlemsstat. Följaktligen bör dessa villkor inte åtskiljas, eftersom kravet på tidigare vistelse borde betraktas som ett krav på tillfällig bosättning, då det innebär att sökanden måste ha vistats i Storbritannien under en viss tid.

72 Domstolen påpekar i detta avseende att artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71 avser krav på bosättning, vilket framgår av bland annat dess rubrik. I enlighet med artikel 1 h i förordning nr 1408/71 betyder begreppet ”bosättning” i denna förordning ”stadigvarande bosättning”.

73 I vissa fall är det onekligen så att ett krav på tidigare vistelse i praktiken är detsamma som ett krav på stadigvarande bosättning, särskilt när det för att uppfylla ett sådant villkor fordras att man vistas under lång tid i den berörda medlemsstaten och/eller när nämnda villkor måste ha varit uppfyllt under hela den tid under vilken den ifrågavarande förmånen betalas ut. I sådana fall utgör artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71 också hinder mot ett krav på tidigare vistelse, eftersom detta kan likställas med ett krav på bosättning i den mening som avses i denna bestämmelse.

74 Såsom framgår av punkterna 17 och 57 ovan i denna dom är det i förevarande fall fråga om ett krav på vistelse i Storbritannien under en period på minst 26 veckor under de 52 veckor som närmast föregår den tidpunkt då ansökan om beviljande av den berörda förmånen lämnades in, varvid det räcker att detta villkor är uppfyllt när denna ansökan lämnas in. Eftersom villkoret avseende tidigare vistelse således inte nödvändigtvis är ett krav på bosättning i den mening som avses i artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71, ska domstolen pröva om villkoret är förenligt med övriga relevanta unionsrättsliga bestämmelser.

75 I detta avseende erinrar domstolen om att förordning nr 1408/71 inte innebär att det inrättas ett gemensamt system för social trygghet. De skilda nationella systemen får bestå, då förordningen har till enda syfte att säkerställa samordning mellan de nationella systemen (dom av den 5 juli 1988 i mål 21/87, Borowitz, REG 1988, s. 3715, punkt 23, och av den 3 april 2008 i mål C-331/06, Chuck, REG 2008, s. I-1957, punkt 27, samt domen i det ovannämnda målet Petersen, punkt 41). I enlighet med fast rättspraxis bibehåller medlemsstaterna sin behörighet att utforma sina system för social trygghet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 7 februari 1984 i mål 238/82, Duphar m.fl., REG 1984, s. 523, punkt 16, svensk specialutgåva, volym 7, s. 505, av den 17 juni 1997 i mål C-70/95, Sodemare m.fl., REG 1997, s. I-3395, punkt 27, och av den 1 april 2008 i mål C-212/06, Gouvernement de la Communauté française och Gouvernement wallon mot Gouvernement flamand, REG 2008, s. I-1683, punkt 43).

76 I avsaknad av en harmonisering på unionsnivå ankommer det följaktligen på lagstiftaren i varje medlemsstat att bestämma dels villkoren för rätten eller skyldigheten att ansluta sig till ett system för social trygghet, dels villkoren som ger rätt till förmåner (dom av den 28 april 1998 i mål C-158/96, Kohll, REG 1998, s. I-1931, punkt 18 och där angiven rättspraxis).

77 Vid utövandet av denna behörighet måste medlemsstaterna likväl beakta unionsrätten, i synnerhet bestämmelserna i FEU om rätten för varje unionsmedborgare att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier (se, analogt, dom av den 29 april 2004 i mål C-224/02, Pusa, REG 2004, s. I-5763, punkt 19, och av den 26 oktober 2006 i mål C-192/05, Tas-Hagen och Tas, REG 2006, s. I-10451, punkt 22).

78 I detta avseende erinrar domstolen om att artikel 20 FEUF tillerkänner varje person som är medborgare i en medlemsstat unionsmedborgarskap (se, bland annat, dom av den 11 juli 2002 i mål C-224/98, D'Hoop, REG 2002, s. I-6191, punkt 27, och av den 8 mars 2011 i mål C-34/09, Ruiz Zambrano, REU 2011, s. I-1177, punkt 40). Eftersom Lucy Stewart är medborgare i en medlemsstat, är hon också unionsmedborgare.

79 Även om den hänskjutande domstolen i formellt hänseende har begränsat sin fråga till att gälla tolkningen av förordning nr 1408/71, utgör en sådan omständighet inget hinder för domstolen att tillhandahålla nämnda domstol alla uppgifter om unionsrättens tolkning som denna kan behöva vid avgörandet av det nationella målet, även om denna senare inte hänvisar till dessa uppgifter i sina frågor (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 december 1990 i mål C-241/89, SARPP, REG 1990, s. I-4695, punkt 8, av den 21 februari 2006 i mål C-152/03, Ritter-Coulais, REG 2006, s. I-1711, punkt 29, och av den 26 april 2007 i mål C-392/05, Alevizos, REG 2007, s. I-3505, punkt 64).

80 Ställningen som unionsmedborgare är avsedd att vara den grundläggande ställningen för medlemsstaternas medborgare så att medborgare som befinner sig i samma situation behandlas lika i rättsligt hänseende vid tillämpningen av fördragets materiella bestämmelser, oberoende av nationalitet och med förbehåll för de undantag som föreskrivs i det avseendet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 september 2001 i mål C-184/99, Grzelczyk, REG 2001, s. I-6193, punkt 31, domen i det ovannämnda målet D'Hoop, punkt 28, och dom av den 23 april 2009 i mål C-544/07, Rüffler, REG 2009, s. I-3389, punkt 62).

81 Till de situationer som omfattas av tillämpningsområdet för unionsrätten hör de som avser utövandet av de grundläggande friheter som följer av fördragen, särskilt de som rör rätten att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier i enlighet med artikel 21 FEUF (se, för ett liknande resonemang, domarna i de ovannämnda målen Grzelczyk, punkt 33, D'Hoop, punkt 29, och Rüffler, punkt 63 och där angiven rättspraxis).

82 I målet vid den nationella domstolen framgår det att Lucy Stewart i sin egenskap av unionsmedborgare har utnyttjat sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i en annan medlemsstat än sin ursprungsmedlemsstat.

83 Eftersom en unionsmedborgare har rätt att i samtliga medlemsstater få samma behandling i rättsligt hänseende som de medborgare i dessa medlemsstater som befinner sig i motsvarande situation, är det oförenligt med rätten till fri rörlighet när en person i den medlemsstat där han är medborgare behandlas på ett mindre förmånligt sätt än vad som skulle ha varit fallet om vederbörande inte hade använt sig av de rättigheter i fråga om fri rörlighet som följer av fördraget (se domarna i de ovannämnda målen D'Hoop, punkt 30, och Pusa, punkt 18).

84 Dessa rättigheter kan nämligen inte få full verkan om en medborgare i en medlemsstat kan avhållas från att utöva dem på grund av att det uppställs hinder för dennes rätt att fritt röra sig och uppehålla sig i en annan medlemsstat genom en nationell

lagstiftning som medför nackdelar för medborgaren på grund av att denne har utövat dessa rättigheter (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet D'Hoop, punkt 31, Pusa, punkt 19, Tas-Hagen och Tas, punkt 30, och dom av den 4 december 2008 i mål C-221/07, Zablocka-Weyhermüller, REG 2008, s. I-9029, punkt 34, samt domen i det ovannämnda målet Rüffler, punkt 65).

85 En sådan lagstiftning som den i det nationella målet, i vilken det uppställs krav på tidigare vistelse för förvärv av rätten till förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade, skulle genom sin utformning kunna avskräcka sådana sökande som Lucy Stewart från att utnyttja sin rätt att fritt röra sig och uppehålla sig, och lämna den medlemsstat där de är medborgare för att bosätta sig i en annan medlemsstat. Även om de sökande som inte använt sig av sina rättigheter att fritt röra sig och uppehålla sig enligt fördraget utan svårighet kan uppfylla det ovannämnda kravet, är detta emellertid inte fallet med de sökande som har utnyttjat dessa rättigheter. Det är faktiskt högst troligt att dessa senare inte uppfyller nämnda villkor på grund av att de bosatt sig i en annan medlemsstat.

86 En sådan nationell lagstiftning, genom vilken vissa medborgare i en medlemsstat missgynnas endast på grund av att de utnyttjar rätten att fritt röra sig och uppehålla sig i en annan medlemsstat, utgör en begränsning av de friheter som tillkommer varje unionsmedborgare enligt artikel 21.1 FEUF (se domarna i de ovannämnda målen D'Hoop, punkt 35, Pusa, punkt 20, De Cuyper, punkt 39, och Rüffler, punkt 73).

87 En sådan begränsning kan, med avseende på unionsrätten, vara motiverad endast om den grundar sig på objektiva skäl som är oberoende av de berörda personernas nationalitet och står i proportion till det legitima syfte som eftersträvas med de nationella bestämmelserna (se domarna i de ovannämnda målen De Cuyper, punkt 40, Tas-Hagen och Tas, punkt 33, Zablocka-Weyhermüller, punkt 37, och Rüffler, punkt 74).

88 Den brittiska regeringen anser i detta avseende att det finns objektiva skäl för att som villkor för förvärv av förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade uppställa krav på tidigare vistelse i den behöriga medlemsstaten. De nationella bestämmelserna har nämligen till syfte att garantera dels att förmånstagaren har en faktisk anknytning till denna medlemsstat, dels att det finns en ekonomisk balans i det nationella systemet för social trygghet.

89 Domstolen har redan slagit fast att det är legitimt att den nationella lagstiftaren vill säkerställa att förmånstagaren har en faktisk anknytning till den behöriga medlemsstaten (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet D'Hoop, punkt 38, och av den 23 mars 2004 i mål C-138/02, Collins, REG 2004, s. I-2703, punkt 67), och att det finns en ekonomisk balans i det nationella systemet för social trygghet (se, för ett liknande resonemang, domen i de ovannämnda målen Kohll, punkt 41 och Petersen, punkt 57).

90 Av detta följer att de syften som eftersträvas i sådana nationella bestämmelser som de som är i fråga i det nationella målet, som avser dels att säkerställa att sökanden av förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade har en verklig anknytning till den behöriga medlemsstaten, dels att upprätthålla den ekonomiska balansen i det nationella systemet för social trygghet, i princip utgör legitima syften som kan motivera inskränkningar i rätten att fritt röra sig och uppehålla sig enligt artikel 21 FEUF.

91 Den brittiska regeringen har dessutom gjort gällande att kravet på tidigare vistelse i den behöriga medlemsstaten är proportionerligt i förhållande till det eftersträvade målet, eftersom det endast krävs en kort vistelse på sammanlagt 26 veckor. Sökanden måste dessutom endast uppfylla detta villkor vid den tidpunkt då ansökan lämnas in. Enligt den brittiska regeringen finns det inte heller något annat sätt att samtidigt

både fastställa en tillräckligt stark anknytning till Förenade kungariket och skydda det sociala trygghetssystemets oberoende.

92 I sådana situationer som de i målet vid den nationella domstolen, där förvärv av rätten till en förmån med karaktär av en icke avgiftsfinansierad förmån inte underkastas några krav på tidigare inbetalningar, kan det anses legitimt att en medlemsstat endast beviljar en sådan förmån om det kan konstateras att sökanden har en verklig anknytning till den behöriga medlemsstaten.

93 En sådan anknytning skulle effektivt kunna fastställas bland annat genom att det konstateras att den berörda personen under en rimlig tidsperiod verkligen har vistats i denna medlemsstat.

94 I förevarande fall innebär kravet på tidigare vistelse i den behöriga medlemsstaten enligt den nationella lagstiftningen att sökanden, för att kunna förvärva rätten till förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade, måste ha vistats i Storbritannien under en period av minst 26 veckor under de 52 veckor som närmast föregår den tidpunkt då ansökan lämnades in. Enligt artikel 16.6 SSIBR, och i likhet med vad den brittiska regeringen har gjort gällande, är det dessutom tillräckligt att kravet på tidigare vistelse är uppfyllt vid den tidpunkt då ansökan lämnas in.

95 De sätt på vilka detta villkor tillämpas verkar visserligen inte orimliga i sig. Domstolen konstaterar emellertid att villkoret är alltför kategoriskt. Att kräva tidigare vistelse i den behöriga medlemsstaten under vissa särskilda perioder innebär nämligen att alltför stor vikt läggs vid en omständighet som inte nödvändigtvis är representativ för den faktiska och verkliga graden av anknytning till den behöriga medlemsstaten – hos den som ansöker om förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade – varvid övriga representativa omständigheter inte beaktas alls.

Villkoret går således utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade målet (se, analogt, domen i det ovannämnda målet D'Hoop, punkt 39).

96 Det kan nämligen inte uteslutas att en sådan anknytning även skulle kunna fastställas mot bakgrund av andra representativa omständigheter.

97 Sådana omständigheter måste i första hand sökas i redan befintliga kopplingar mellan sökanden och den behöriga medlemsstatens system för social trygghet. I detta avseende framgår det av beslutet om hänskjutande att Lucy Stewart i enlighet med brittisk lagstiftning redan erhåller ersättning för funktionshindrade.

98 Det framgår av detta beslut dessutom att Lucy Stewart får tillgodoräkna sig nationella försäkringsavgifter som varje vecka läggs till hennes nationella försäkringskonto.

99 Av detta följer att Lucy Stewart redan i viss mån är kopplad till det aktuella nationella systemet för social trygghet.

100 Andra omständigheter som skulle kunna styrka att sökanden har en verklig anknytning till den behöriga medlemsstaten kan, i andra hand, följa av sökandens familjeförhållanden. I målet vid den nationella domstolen framgår det att Lucy Stewart, som på grund av sitt funktionshinder inte kan agera på egen hand, är beroende av sina föräldrar som vårdar och företräder henne i hennes yttre kontakter. Såväl Lucy Stewarts

mor som hennes far erhåller ålderspension i enlighet med brittisk lagstiftning. Lucy Stewarts far har dessutom varit yrkesverksam i denna medlemsstat före pensionen medan modern tidigare, också det i enlighet med brittisk lagstiftning, erhöll en förmån vid invaliditet.

101 Det framgår slutligen att Lucy Stewart, som är brittisk medborgare, har tillbringat en ansenlig del av sitt liv i Förenade kungariket.

102 Omständigheterna i punkterna 97–101 i förevarande dom verkar således vara tillräckliga för att styrka att Lucy Stewart har en verklig och tillräcklig anknytning till den behöriga medlemsstaten.

103 Ett sådant resonemang kan även föras vad beträffar målet att garantera den ekonomiska balansen i det nationella systemet för social trygghet. Kravet att det ska fastställas att sökanden har en verklig och tillräcklig anknytning till den behöriga medlemsstaten gör det nämligen möjligt för denna stat att försäkra sig om att den ekonomiska bördan som är förknippad med betalning av den i det nationella målet aktuella förmånen inte blir orimlig.

104 Sådana nationella bestämmelser som de som är aktuella i målet vid den nationella domstolen i vilka det som villkor för förvärv av en förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade uppställs krav på tidigare vistelse i den behöriga medlemsstaten utan att övriga omständigheter mot bakgrund av vilka sökandens verkliga anknytning till denna medlemsstat skulle kunna fastställas därvid beaktas, går följaktligen utöver vad som är nödvändigt för att uppnå det eftersträvade målet och utgör således en omotiverad begränsning av de rättigheter som varje unionsmedborgare garanteras enligt artikel 21.1 FEUF.

Villkoret avseende vistelse vid den tidpunkt då ansökan lämnas in

105 Det framgår av beslutet om hänskjutande att Lucy Stewarts ansökan om förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade avslogs på grund av att hon inte vistades i Förenade kungariket vid den tidpunkt då ansökan lämnades in. Även om formuleringen av den tredje frågan inte uttryckligen nämner detta krav på vistelse, ankommer det på domstolen att enligt det förfarande för samarbete mellan de nationella domstolarna och domstolen som har införts genom artikel 267 FEUF göra en prövning av nämnda krav och ge den nationella domstolen ett användbart svar, så att den kan avgöra det mål som är anhängigt vid den (se, bland annat, dom av den 17 juli 1997 i mål C-334/95, Krüger, REG 1997, s. I-4517, punkt 22, av den 28 november 2000 i mål C-88/99, Roquette Frères, REG 2000, s. I-10465, punkt 18, och av den 11 juli 2002 i mål C-62/00, Marks & Spencer, REG 2002, s. I-6325, punkt 32).

106 Mot bakgrund av de skäl som anges ovan i punkterna 80–87 i denna dom påpekar domstolen i detta avseende att kravet på vistelse i den behöriga medlemsstaten vid den tidpunkt då ansökan lämnas in utgör en begränsning av de rättigheter som varje unionsmedborgare tillerkänns enligt artikel 21.1 FEUF.

107 En sådan begränsning är med hänsyn till unionsrätten enbart motiverad om den bland annat är nödvändig för att uppnå ett legitimt mål som eftersträvas med den nationella lagstiftningen.

108 Nämnda krav kan emellertid inte betraktas som nödvändigt för att uppnå de mål som avses i punkt 89 ovan i denna dom. Det är nämligen inte den omständigheten att sökanden vistas i den behöriga medlemsstaten när hon lämnar in sin ansökan om förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade som gör det möjligt för medlemsstaten att fastställa att sökanden har en verklig anknytning till denna medlemsstat eller att upprätthålla den ekonomiska balansen i det nationella systemet för social trygghet.

109 Av detta följer att kravet på vistelse i den behöriga medlemsstaten vid den tidpunkt då ansökan lämnas in, vilket uppställs som villkor för att kunna förvärva rätt till förmånen vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade, utgör en omotiverad begränsning av de rättigheter som varje unionsmedborgare tillerkänns enligt artikel 21.1 FEUF.

110 Mot bakgrund av det ovanstående ska den tredje frågan besvaras enligt följande:

— Artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71 utgör hinder mot att en medlemsstat, som villkor för förvärv av en sådan förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade som den som är aktuell i målet vid den nationella domstolen, uppställer ett krav på att sökanden är stadigvarande bosatt i denna medlemsstat.

— Artikel 21.1 FEUF utgör hinder mot att en medlemsstat som villkor för förvärv av en sådan förmån uppställer ett krav på att sökanden

  — tidigare har vistats i landet, utan att övriga omständigheter mot bakgrund av vilka sökandens verkliga anknytning till denna medlemsstat skulle kunna fastställas därvid beaktas, och

  — vistas i landet vid den tidpunkt då ansökan lämnas in.

Rättegångskostnader

111 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (andra avdelningen) följande:

1) En sådan förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade som den som är aktuell i målet vid den nationella domstolen utgör en förmån vid invaliditet i den mening som avses i artikel 4.1 b i rådets förordning (EEG) nr 1408/71 av den 14 juni 1971 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen, i dess ändrade och uppdaterade lydelse enligt rådets förordning (EG) nr 118/97 av den 2 december 1996, i dess lydelse enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 647/2005 av den 13 april 2005, om det framgår att sökanden hade ett permanent eller varaktigt funktionshinder när ansökan lämnades in.

2) Artikel 10.1 första stycket i förordning nr 1408/71, i den lydelse som nämnts i föregående punkt, i dess ändrade lydelse enligt förordning nr 647/2005, utgör hinder mot att en medlemsstat, som villkor för förvärv av en sådan förmån vid kortvarig arbetsoförmåga hos unga funktionshindrade som den som är aktuell i målet vid den nationella domstolen, uppställer ett krav på att sökanden är stadigvarande bosatt i denna medlemsstat.

Artikel 21.1 FEUF utgör hinder mot att en medlemsstat som villkor för förvärv av en sådan förmån uppställer ett krav på att sökanden

— **tidigare har vistats i landet, utan att övriga omständigheter mot bakgrund av vilka sökandens verkliga anknytning till denna medlemsstat skulle kunna fastställas därvid beaktas, och**

— **vistas i landet vid den tidpunkt då ansökan lämnas in.**

Underskrifter